

Bývalý špeciálny prokurátor Kováčik píše z väzenia: Kajúcnici po prepustení na slobodu spolu koordinujú výpovede a opakovane ich navštevujú operatívci; manželke zablokovali účet

- CZ24 News | 6. června 2021

SLOVENSKO: K spracovaniu nasledujúceho vyjadrenia ma viedli osobné skúsenosti v pozícii obvineného s niektorými procesnými postupmi orgánov činných v trestnom konaní, ktoré považujem za odraz akéhosi úpadku samotných principiálnych základov trestného konania. V tejto súvislosti taktiež odmietam verejné vyjadrenia predstaviteľov orgánov činných v trestnom konaní vo vzťahu k procesnému postupu v medializovaných prípadoch, v zmysle ktorých „Všetky úkony sú vykonávané výlučne v medziach zákona, osoby sú vypočúvané po zákonomnom poučení a po vznesení obvinenia aj za prítomnosti obhajcov tak, aby bolo v plnej miere dodržané právo obvinených na obhajobu.“ (zverejnené dňa 27.05.2021 na viacerých internetových spravodajských portáloch). Píše bývalý špeciálny prokurátor Dušan Kováčik, ktorý sa v súčasnosti nachádza vo väzbe. Jeho list, ktorý publikoval portál Právne listy, prinášame v plnom znení

V úvode si dovoľujem kriticky uviesť, že aktuálna doba je z trestnoprávneho hľadiska poznačená doslova zbesilou snahou orgánov činných v trestnom konaní po nájdení spravodlivosti, a to i za cenu rizika, že hľadaná spravodlivosť môže byť v konečnom dôsledku iba spravodlivosťou iluzórnou. Uvedené snahy vystihuje právna zásada „ex iniuria ius non oritur“ teda „z neprávania nemôže vzniknúť právo“. Zá-

konnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a i samotného trestného procesu je imanentnou súčasťou ústavného práva byť stíhaný len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 17 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len ako „Ústava SR“).

Uvedenej skutočnosti zodpovedá v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR povinnosť, aby štátne orgány konali iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Trestné konanie je zo svojej podstaty konaním o najzávažnejších zásahoch do ľudských práv a slobôd, v ktorom by medzinárodné zmluvy o ľudských právach, Ústava SR, zákony a podzákonné právne akty mali predstavovať piliere spravodlivosti. Je pritom paradoxné, že práve v tomto konaní, v ktorom sa prejednávajú najzávažnejšie ľudské hodnoty, sú mnou spomínané pramene práva v uplynulom období čoraz viac opomínané, pričom sa do popredia dostáva dojem aplikácie zásady „účel svätí prostriedky“.

K spolupracujúcim svedkom

Pre ozrejmienie vyššie uvedeného zdôrazňujem, že orgány činné v trestnom konaní v medializovaných trestných konaniach (označovaných pod názvom policajno-zaistovacej akcie „Očistec“, „Božie Mlyny“ a ďalšie) využívajú inštitút spolupracujúcich svedkov resp. spolupracujúcich obvinených často označovaných pojmom „kajúcnik“. V zmysle § 218 ods. 1 Trestného poriadku by malo ísť o osoby, ktoré sa významnou mierou podieľajú na objasnení taxatívne vymedzených trestných činov alebo na zistení alebo usvedčení ich páchatelov. Zákonnou podmienkou aplikácie tohto inštitútu je striktné dodržanie zásady proporcionality, podľa ktorej záujem spoločnosti na objasnení trestného činu, o ktorom spolupracujúci obvinený vypovedá, musí prevyšovať záujem na trestnom stíhaní samotného spolupracujúceho obvineného. V trestnoprávnej praxi je spolupracujúci obvinený osobou, ktorej sú poskytované určité formy výhod v trestnom konaní, avšak v súčasnosti čoraz častejšie aj mimo trestného konania.

V postavení spolupracujúcich obvinených v trestných konaniach vedených proti mne sú osoby stíhané pre množstvo skutkov, ktorých horná hranica trestnej sadzby v niektorých prípadoch presahuje výmeru 20 rokov resp. alternatívne umožňuje uloženie trestu odňatia slobody na doživotie. Ide pritom o osoby, ktorých trestná činnosť je postupne odhaľovaná výpoveďami iných svedkov, ktorí takýchto „kajúcnikov“ usvedčujú z mimoriadne rozsiahlej ekonomickej, korupčnej a daňovej trestnej činnosti. Je viac ako zrejmé, že u takýchto osôb nie je a nemôže byť splnená vyššie spomínaná podmienka proporcionality závažnosti trestnej činnosti, o ktorej spolupracujúci obvinený vypovedá vo vzťahu k závažnosti trestnej činnosti, ktorá sa im kladie za vinu.

Z medializovaných informácií viackrát vyplynulo, že uvedené osoby očakávajú za svoju svedeckú výpoveď úplnú beztrestnosť ako aj prepustenie z väzby. Pravdivosti týchto informácií nasvedčuje skutočnosť, že spolupracujúci obvinení sú prepúšťaní z väzby na slobodu, a to priamo na základe príkazu prokuratúry, a to v zásade a výlučne až po tom, ako sa priznajú k trestnej činnosti a vypovedajú proti iným osobám. Uvedená skutočnosť podporuje tézu, že spolupracujúci obvinení sú de facto odmeňovaní za svoju „loajálnu“ výpoveď prepustením z väzby.

Zdôrazňujem, že priznanie k trestnej činnosti a výpoveď proti iným osobám logicky nezapríčiňuje automatický zánik obavy, že by obvinený pokračoval v trestnej činnosti, dokonal trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykonal trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Uvedenú skutočnosť v minulosti konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej praxi (napr. uznesenie sp.zn. 2 Tost 39/2018 z 19.09.2018). Opačný výklad vedie k zvrátenému stavu zrejmejšieho obchodovania s materiálnou pravdou, spravodlivosťou a teda stavu, ktorý sa prieči účelu trestného konania.

V nadväznosti na vyššie uvedené pripomínam známe rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ako „ESLP“) vo veci Adamčo proti Slovenskej republike, podľa ktorého už samotné dočasné odloženie vznesenia obvinenia možno považovať za výhodu v trestnom konaní. V uvedenom rozhodnutí ESLP taktiež konštatoval, že použitie výpovedí poskytnutých svedkami výmenou za ich beztretnosť alebo iné výhody môže spochybniť spravodlivosť konania proti obvinenému a môže vyvolať závažné otázky v tom ohľade, že takéto výpovede sú už zo samej ich podstaty manipulovateľné a môžu byť poskytnuté výlučne s cieľom získať výhody ponúkané výmenou za nich alebo s cieľom osobnej pomsty.

Zároveň z hľadiska vierohodnosti výpovedí týchto svedkov zdôrazňujem, že jednotliví spolupracujúci obvinení sa po prepustení z väzby v priebehu trestných konaní navzájom kontaktujú a úmyselne stretávajú. Uvedené skutočnosti sú preukázané výpoveďami svedkov a vyvolávajú zjavné pochybnosti o vzájomnej interakcii výpovedí týchto osôb a o ich kolúznom konaní.

Osobitný problém predstavuje skutočnosť, že spolupracujúci svedkovia v priebehu prípravného konania opakovane a preukázateľne prichádzajú do kontaktu s príslušníkmi operatívnych oddelení a to aj v súvislosti s ich výpoveďami v trestnom konaní. Pripomínam, že spomínaná činnosť príslušníkov operatívnych oddelení nemá charakter úkonov trestného konania v zmysle § 10 ods. 21 Trestného poriadku, pričom ani samotný príslušník operatívneho oddelenia nemá po začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku postavenie orgánu činného v trestnom konaní v zmysle § 10 ods. 1 v spojení s § 10 ods. 7,8,9 Trestného poriadku. Postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorým dochádza k využívaniu činnosti príslušníkov operatívy po začatí trestného stíhania vo veci je v rozpore so znením § 199 ods. 5 Trestného poriadku. Utajený a spravodajský charakter operatívno – pátracej činnosti v súvislosti s kontaktovaním spolupracujúcich svedkov vo veci ich svedeckých výpovedí vyvoláva mimoriadne závažné pochybnosti o práci orgánov činných v trestnom konaní a samotnej zákonnosti priebehu vyšetrovania.

Vyšetrovateľ v pozícii poškodeného

Ďalej uvádzam, že obvinenie mi vzniesol vyšetrovateľ, ktorý vo vzťahu k mojej osobe vystupuje v procesnom postavení poškodeného v inom trestnom konaní. Tento vyšetrovateľ viedol od počiatku aj vyšetrovanie a vykonával úkony trestného konania. Zarážajúce je, že i samotná prokuratúra v návrhu na moje vzatie do väzby zo dňa 23.10.2020 opakovane zdôrazňovala, že spomínaný vyšetrovateľ má vo vzťahu k mojej osobe postavenie poškodeného.

Je neprípustné, aby vyšetrovateľ vystupoval vo vzťahu k mojej osobe ako svedok – poškodený a v druhom trestnom konaní vo vzťahu k mojej osobe ako vyšetrovateľ. Uvedená pozícia vyvoláva zjavné a zásadné pochybnosti o zaujatosti resp. o pomere vyšetrovateľa k prejednáwanej veci ako i k mojej osobe tak, ako to ustanovuje § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Uvedený vyšetrovateľ nebol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania a to ani napriek mojej námietke zaujatosti a sťažnosti proti uznese- niu o jeho nevylúčení.

V tejto súvislosti pripomínam, že judikatúra ESLP požaduje, aby osoby vykonávajúce vyšetrovanie boli nezávislé na osobách, ktoré by mohli byť zapojené do vyšetrovaných udalostí, pričom nevyhnutná je absencia hierarchických či inštitucionálnych väzieb medzi týmito osobami. Dôraz je pritom tiež kladený na praktickú nezávislosť (napr. rozhodnutia vo veciach Gülec proti Turecku, Ogür proti Turecku, Ergi proti Turecku)

Vyššie uvedené opomínanie zjavnej absencie nestrannosti vyšetrovacieho orgánu považujem za absurdnosť, ktorá nemá v demokratickom právnom štáte obdobu a predstavuje závažný zásah do ústavné-

ho práva na právnu ochranu nezávislým a nestranným vyšetrovacím orgánom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

K zaisteniu majetku

Osobitnou problematikou časťou trestného konania je zaškoľvanie majetku. Pre ozrejmienie uvádzam, že uznesením prokuratúry mi bol zaistený celý majetok, vrátane majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Dominantnú časť zaisteného majetku predstavujú nehnuteľnosti, predovšetkým rodinný dom s prilahlým pozemkom. Zdôrazňujem, že orgány činné v trestnom konaní pri vydaní uznesení o zaistení majetku absolútne nezohľadnili časový aspekt nadobudnutia vlastníckeho práva k zaisteným veciam.

Čo sa týka nehnuteľností, s manželkou vlastnime rodinný dom, garáž a pozemok, na ktorom je rodinný dom postavený (tento je rozčlenený na viacero parciel). Z hnutelných vecí vlastnime skúter zakúpený v roku 2014. Automobil je vo vlastníctve leasingovej spoločnosti, avšak i napriek tejto skutočnosti orgány činné v trestnom konaní uznesením automobil zaistili. Vlastnícke právo k rodinnému domu som spolu s mojou manželkou nadobudol v roku 2011, t.j. viac ako 6 rokov predtým, ako je časovo vymedzený opis „najstaršieho“ skutku obžaloby. Rodinný dom sme s manželkou financovali aj za pomoci hypotekárneho úveru od banky. Ostatné zaistené nehnuteľnosti som spolu s mojou manželkou nadobudol do bezpodielového spoluvlastníctva v roku 2001, t.j. 3 roky predtým, ako som vôbec začal vykonávať funkciu špeciálneho prokurátora a v rokoch 2008 a 2010, t.j. 9 resp. 7 rokov predtým, ako je časovo vymedzený opis „najstaršieho“ skutku obžaloby. S manželkou pritom nevlastnime majetok, ktorý by sme si nemohli dovoliť z nášho spoločného príjmu, ktorého celoživotný úhrn niekoľkonásobne prevyšuje hodnotu zaisteného majetku.

Z uvedenej skutočnosti celkom zjavne a logicky vyplýva, že zaistené veci nemôžu byť nástrojom a ani výnosom z trestnej činnosti. V tejto súvislosti zaistenie celého majetku v intenciách súčasného znenia § 426 ods. 1 Trestného poriadku zapríčiňuje, že v trestnom konaní dochádza k situáciám, kedy je zaistený majetok obvineného, ktorý celkom zjavne nie je nástrojom a ani výnosom trestnej činnosti, pričom neexistuje ani žiadna príčinná súvislosť medzi skutkom vymedzeným v obžalobe a zaškoľvaným majetkom. Zaistenie celého majetku bez zohľadnenia vyššie uvedených aspektov nadobudnutia majetku (čas, právny titul nadobudnutia a ďalšie) navyše negatívne zasahuje do samotného práva na obhajobu, nakoľko obmedzuje možnosti aplikácie inštitútu peňažnej záruky podľa § 81 Trestného poriadku a taktiež obmedzuje financovanie obhajoby.

Uvedený procesný postup závažným spôsobom zasahuje do vlastníckeho práva obvineného, do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a teda negatívne postihuje i manžela/manželku obvineného. Pre úplnosť uvádzam, že zaistené boli taktiež peňažné prostriedky na bankovom účte, ktoré slúžili na uspokojovanie základných životných potrieb mojej manželky, čo zásadne ovplyvňuje aj ďalšiu platobnú schopnosť. V tejto súvislosti uvádzam, že manželka zabezpečuje starostlivosť aj o svojho otca. Peňažné prostriedky na bankovom účte pritom pochádzajú z vyplatenej mzdy od môjho zamestnávateľa (GP SR) a zamestnávateľa mojej manželky, pričom je zrejmé že nemôžu byť nástrojom a ani výnosom trestnej činnosti.

Znenie § 426 ods. 1 Trestného poriadku nezohľadňuje čas a ani charakter právneho titulu nadobudnutia majetku, pričom uvedené aspekty majú pre zaistenie majetku z hľadiska elementárnej spravodlivosti nespochybniteľný význam. V dôsledku tejto skutočnosti umožňuje § 426 ods. 1 Trestného poriadku zaistiť majetok nadobudnutý napríklad ako dedičstvo alebo dar, a to aj napriek tomu, že neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi zdedeným resp. darovaným majetkom a trestnou činnosťou, ktorá je obvinenému kladená za vinu. Obdobne inštitút zaistenia majetku môže postihovať i legálne dosiahnu-

tú mzdu a odmenu z podnikateľskej činnosti.

Zaistenie celého majetku bez zohľadnenia času jeho nadobudnutia v kontexte časového vymedzenia opisu skutku, bez zohľadnenia právneho titulu jeho nadobudnutia a ďalších okolností vedie k porušovaniu základných ľudských práv a slobôd, resp. k nezákonnému zásahu do vlastníckeho práva podľa čl. 17 ods. 1 Charty EÚ, čl. 1 Dodatkového protokolu z 20.03.1952 k Dohovoru a podľa čl. 20 ods. 5 Ústavy SR ako i do vlastníckeho práva prípadného spoluvlastníka zaistených vecí (napr. z titulu bezpodielového spoluvlastníctva manželov).

Pre ozrejmienie uvádzam, že podľa čl. 20 ods. 5 Ústavy SR: „Iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných.“

Podľa § 426 ods. 1 Trestného poriadku: „Zaistenie sa vzťahuje na celý majetok obvineného, ako aj na majetok, ktorý obvinený nadobudne po zaistení; nevzťahuje sa však na prostriedky a veci, na ktoré sa podľa zákona nevzťahuje prepadnutie majetku.“

Podľa § 425 ods. 1, tretia veta Trestného poriadku: „Pri zaistení majetku obvineného sa postupuje primerane podľa § 50 ods. 2 a 3, § 89a a 90, § 94 až 96g a § 98a.“

Podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku: „Ak skutočnosti nasvedčujú tomu, že peňažné prostriedky na účte v banke alebo pobočke zahraničnej banky alebo iné peňažné prostriedky sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti, môže predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor vydať príkaz, aby peňažné prostriedky boli zaistené.“

Podľa § 96a ods. 1 Trestného poriadku: „Ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že nehnuteľnosť je nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti, môže predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor vydať príkaz na zaistenie nehnuteľnosti.“

Podľa § 96f Trestného poriadku: „Ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že hnutelná vec je nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti, môže predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor vydať príkaz na zaistenie hnutelnej veci.“

Z citovaných ustanovení vyplýva, že inštitút zaistenia majetku možno aplikovať len vo vzťahu k tým nehnuteľným veciam, hnutelným veciam a peňažným prostriedkom, pri ktorých zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že sú nástrojom alebo výnosom z trestnej činnosti. Uvedená skutočnosť podporne vyplýva i zo samotného účelu trestného konania, ktorým je v zmysle novelizovaného znenia § 1 Trestného poriadku (znenie účinné od 01.01.2021) okrem iného i odňatie výnosov z trestnej činnosti, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

V tejto súvislosti poukazujem i na Smernicu Európskeho parlamentu a rady 2014/42/EÚ z 03. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (ďalej len ako „Smernica o zaistení majetku“), z ktorej názvu a obsahu je zreteľné, že upravuje zaistenie prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti. Spomínaná Smernica o zaistení majetku v čl. 2 ods. 1 definuje príjmy ako „akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti; môžu pozostávať z majetku v akejkoľvek podobe a zahŕňajú všetky následné opätovné investície alebo premenu priamych príjmov a akýkoľvek majetkový prospech.“

Podľa čl. 2 ods. 3 Smernice o zaistení majetku sa prostriedkami rozumie „akýkoľvek majetok, ktorý bol akýmkoľvek spôsobom, celkom alebo sčasti, použitý alebo určený na spáchanie trestného činu alebo trestných činov.“

Z citovaných ustanovení Smernice o zaistení majetku je teda zrejmé, že jej účelom je upraviť podmienky a spôsob zaistenia prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti. Vyššie citované ustanovenia § 96a ods. 1 a § 96f Trestného poriadku sú pritom odrazom transpozície spomínanej Smernice o zaistení majetku do Trestného poriadku a to zákonom č. 312/2020 Z.z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Novela TP“). V tejto súvislosti zdôrazňujem, že aj dôvodová správa Novely TP ustanovuje výklad inštitútu zaistenia nehnuteľností nasledovne: „Ide o špecifickú právnu úpravu pri zaistovaní nehnuteľností, ktorá doposiaľ absentovala v slovenskej právnej úprave a orgánom činným v trestnom konaní neumožňovala účinne postupovať pri zaistení nehnuteľností, ktoré sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti.“ Obdobný výklad sa vzťahuje i na zaistenie hnutelých vecí a peňažných prostriedkov.

Zdôrazňujem, že uznesenie o zaistení majetku v odôvodnení v mojom prípade neobsahuje žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že zaistené nehnuteľnosti, hnutelné veci a peňažné prostriedky na bankovom účte by mali byť nástrojom alebo výnosom z trestnej činnosti. V dôsledku tejto skutočnosti dochádza k svojvoľnému zaistovaniu vecí a peňažných prostriedkov, ktoré nemajú absolútne žiaden súvis s vyšetrovanými skutkami.

K opomínaniu vyhľadávacej zásady v prípravnom konaní

V kontexte vyššie uvedeného zdôrazňujem, že v priebehu vyšetrovania som v intenciách práva na obhajobu navrhol vykonanie celkovo 13 výsluchov vrátane výsluchov svedkov, znalca ako i konfrontácií. Orgány činné v trestnom konaní nevyhoveli ani jednému návrhu, hoci išlo o svedkov, ktorí mali priamu spojitosť so skutkovými okolnosťami, ktoré mi boli kladené za vinu v uznesení o vznesení obvinenia. Obdobne som navrhol obstaranie viacerých listinných dôkazov (rozhodnutí súdov, prokuratúry a ďalšie listiny), ktoré majú podstatný význam z hľadiska zásady zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Ani návrhom na obstaranie listinných dôkazov však orgány činné v trestnom konaní nevyhoveli. Zarážajúcim faktom je, že nevykonanie navrhovaných dôkazov odôvodnili orgány činné v trestnom konaní možnosťou vykonania týchto dôkazov v konaní pred súdom. Pri uvedenom spôsobe obstarávania resp. skôr neobstarávania dôkazov sa celkom zjavne naskytuje dojem, že orgány činné v trestnom konaní v rozpore s vyhľadávacou zásadou podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku v spojení s § 201 ods. 4 Trestného poriadku neobjasňujú s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace v prospech obvineného a už vôbec nevykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. V dôsledku nevykonania mnou navrhovaných dôkazov v prípravnom konaní som bez meškania po doručení obžaloby v súlade s § 240 ods. 3 Trestného poriadku navrhol vykonanie týchto dôkazov na hlavnom pojednávaní.

Uvedený procesný postup, kedy orgány činné v trestnom konaní formálne odmietajú vykonanie akéhokoľvek dôkazu v prospech obvineného, má ďalekosiahly dopad na celý priebeh trestného konania. Pre ozrejmienie poukazujem na situáciu, kedy Špecializovaný trestný súd po podaní obžaloby rozhodol o mojom ďalšom ponechaní vo väzbe podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku dôvodiac aj tým, že ešte neboli vypočuté v procesnom postavení svedkov osoby, ktoré navrhujem vypočuť v konaní pred súdom. V kontexte tejto skutočnosti je neprípustné, aby súd odvodzoval údajnú existenciu väzobného dôvodu od návrhu obvineného na vykonanie dôkazov na hlavnom pojednávaní. Všetky dôkazy, ktoré som navrhol vykonať na hlavnom pojednávaní som totiž navrhoval vykonať už počas vyšetrovania. Právo navrhovať dôkazy je imanentnou súčasťou práva na obhajobu v zmysle čl. 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len ako „Charta EÚ“), čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len ako „Dohovor“) a teda i súčasťou obhajobných práv označovaných aj ako „favor defensionis“ podľa § 34 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Právo na obhajobu v intenciách práva navrhovať vykonanie dô-

kazov vo svoj prospech nikdy nesmie byť príťažou obvineného a už vôbec ním nemožno odôvodňovať ďalšie trvanie väzby. Pripustenie opačného výkladu by zásadným a priam absurdným spôsobom obmedzovalo nielen právo na obhajobu ale i zásadu rovnosti strán a zásadu kontradiktórnosti ako nosné princípy predovšetkým súdnej časti trestného konania.

K tzv. „prekladaniu“ zápisníc

Krátko po vznesení obvinenia na konci mesiaca október 2020 bolo konanie proti mojej osobe vylúčené zo spoločného konania viacerých obvinených na samostatné konanie. V mesiaci apríl 2021 orgány činné v trestnom konaní vykonali výsluch svedka v pôvodnom konaní, z ktorého som bol vylúčený na samostatné konanie, pričom zápisnicu z tohto výsluchu založili do vyšetrovacieho spisu v trestnom konaní vedenom proti mne. Je teda zrejmé, že výsluch svedka bol vykonaný v inom konaní a tohto výsluchu som nemal možnosť zúčastniť sa ja ako ani moji obhajcovia, avšak zápisnica z takéhoto výsluchu bola preložená do vyšetrovacieho spisu ako dôkaz. V dôsledku nemožnosti zúčastniť sa takéhoto výsluchu som nemal možnosť žiadnym spôsobom uplatňovať moje právo na obhajobu tak, ako ho ustanovuje čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Uvedená skutočnosť sa odrazila v tom, že svedkovi boli zo strany orgánov činných v trestnom konaní pri výsluchu kladené viaceré neprípustné otázky v rozpore s § 132 ods. 2 Trestného poriadku vrátane kapciózných otázok, pričom zo zápisnice vyplývajú viaceré pochybnosti o priebehu úkonu. Uvedeným postupom zároveň dochádza k zjavnému nerešpektovaniu § 2 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o tvorbe spisu orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi (ďalej len ako „Vyhláška“), v zmysle ktorého vyšetrovací spis tvoria písomnosti vrátane zápisníc, ktoré sa vzťahujú výlučne na tú istú vyšetrovanú trestnú vec.

Zdôrazňujem pritom, že o dôkaz v podobe zápisnice o výsluchu svedka z iného trestného konania sa opiera aj odôvodnenie obžaloby. Možno teda konštatovať, že vylúčenie trestného konania proti mojej osobe na samostatné konanie umožnilo orgánom činným v trestnom konaní vykonať úkon trestného konania bez mojej prítomnosti a prítomnosti mojich obhajcov a teda bez možnosti uplatňovať moje právo na obhajobu tak, ako ho ustanovuje čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a § 2 ods. 9 Trestného poriadku.

Pripomínam, že v počiatku trestných konaní som orgány činné v trestnom konaní žiadal, aby mi bola umožnená osobná účasť pri vyšetrovacích úkonoch. Tejto mojej žiadosti orgány činné v trestnom konaní bez uvedenia relevantného dôvodu nevyhoveli. Nepovolenie mojej osobnej účasti na úkonoch zásadne obmedzuje moje právo na obhajobu, a to obzvlášť s ohľadom na skutočnosť, že v jednom z trestných konaní mi orgány činné v trestnom konaní neoznamujú vopred identitu svedkov, ktorých výsluch plánujú vykonať. V dôsledku neoznámene identity svedkov vopred a bez umožnenia mojej účasti na vyšetrovacích úkonoch nemám možnosť poradiť sa s mojimi obhajcami o postupe pri konkrétnom výsluchu a na tieto výsluchy sa dôsledne pripraviť, nakoľko identitu svedka sa dozvedajú moji obhajcovia až pri samotnom výsluchu. Okrem toho mi v uvedenom trestnom konaní doposiaľ nebolo umožnené nazrieť do niektorých častí vyšetrovacieho spisu a s týmito sa oboznámiť. Uvedené postupy orgánov činných v trestnom konaní znemožňujú prípravu obhajoby tak, ako to upravuje čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru.

K dezinterpretácii obsahu dôkazov

Zarážajúcou skutočnosťou a praktikou orgánov činných v trestnom konaní je absolútna dezinterpretácia obsahu dôkazov, ktorá je v príkrom rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Pre upresnenie uvádzam, že v obžalobe, ktorá bola na mňa podaná, je obsah dôkazov popisovaný v rozpore s ich

reálnym obsahom. Je neprípustné, aby orgány činné v trestnom konaní v obžalobe prezentovali, že svedok vypovedal o určitých okolnostiach, o ktorých tento svedok nikdy nevypovedal. Je neprípustné, aby orgány činné v trestnom konaní v obžalobe prezentovali, že závery znaleckého dokazovania preukazujú okolnosti, ktoré v skutočnosti znalecké dokazovanie absolútne nijak nepreukázalo.

Takáto nesprávna interpretácia obsahu dôkazov celkom zjavne nezodpovedá zásade voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Vnútorné presvedčenie ako súčasť zásady voľného hodnotenia dôkazov sa viaže na zhodnotenie jednotlivých dôkazov a z nich vyplývajúcich skutočností a neznamená teda ľubovôľu (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.08.2007, sp.zn. 8Tdo/853/2007). Základnou limitáciou voľného hodnotenia dôkazov je zásada prezumpcie neviny a z nej vyplývajúce pravidlo in dubio pro reo.

Mnou uvedené skutočnosti (okrem mnohých ďalších) sú dôkazom toho, že trestné konanie v podmienkach Slovenskej republiky je poznačené akousi rezignáciou na zachovávanie základných ľudských práv, zásad trestného konania, ako i samotných kritérií právneho štátu. Uvedený stav pripomína bezprávie, ktoré právní teoretici v minulosti definovali ako stav, ktorý vzniká a pretrváva s ďalekosiahlymi demoralizačnými účinkami na spoločnosť a jednotlivcov a to jednak pri hrubom porušovaní ústavy a zákonov a jednak pri rozpore právneho systému štátu s ľudskými právami a ich medzinárodnými štandardami.